

Két aktuális kérdésről

I.

E napokban kaptam egy kesergő levelet egyik vidéken élő tagtársunktól. Az ismeretlenség homályában maradni kívánó szaktársunk elpanaszolja, hogy *Gaál* Gaszton nemzetgyűlési képviselő az OMGE pénzügyi bizottsága által március 20-án rendezett adóügyi értekezleten a legutóbbi állami erdészeti kinevezésekre, mint valami világraszóló anomáliára hivatkozott, ennél fogva tagtársunk indokoltnak tartja, hogy nevezett nemzetgyűlési képviselő a való tényekről *lapunk útján* felvilágosíttassék.

Gaál Gaszton képviselő idevonatkozó beszédjének inkriminált része a „*Köztelek*“ március 25-iki száma szerint a következőképen szól:

A kis Magyarországon terület, népesség és arányszám szerint maximum 18.600 osztálybasorozott tisztviselőnek kellene lennie, ezzel szemben van 56.000, de az állami alkalmazottak és nyugdíjasok összes száma több, mint 300 ezer. Békében egy-egy városban valóságos csodának néztek egy generálist, hatalmat képviselt, ma negyvenéves fiatalemberek nagyszámban sétálnak lampasszos nadrágban. *Erdeje nem maradt Magyarországnak, de a földművelési minisztérium erdészeti osztályában két héttel ez előtt egyszerre neveztek ki tizenhárom miniszteri tanácsost.* (Derűtség.) Nem szűnik meg kifogásolni a nagyszámú állami autót, nem is említve, hogy a külön szalonkocsiban vadászatra utazó állami vagy vasuti főtisztviselők után nem egyszer külön teherkocsi viszi az állami autót, hogy kényelmesebben juthassanak a vadászterületre.

Készséggel teszünk eleget tagtársunk kérésének.

Egyszerűen napirendre térhettünk volna mindezek felett, ha az idézetteket nem éppen egy *nagy tekintéllyel* és a *napi politikában súllyal bíró* törvényhozó mondta volna. Így azonban ezt a *derűtséget* okozó ferde beállítást méltó értékére kell redukálnunk.

Bár elcsatolták erdeink 84 százalékát, de azért még sem állíthatjuk azt, hogy Magyarországnak erdeje *nincs*.

Jóllehet Magyarország erdősegeinek legnagyobb része az elcsatolt területen fekszik, nem mondhatjuk, hogy Dunántúl, a Mátra-, a Bükk-, a Börzsöny-hegység a Magyar

Alföld és az árterek értékes erdőségei a semmivel egyenértékűek.

Egészen helytelen alapból indul ki akkor *Gaál* Gaszton, ha az erdőmérnökök létszámát és az általunk elvégzendő feladatok mennyiségét egyszerűen a *rideg statisztikai adatok összemérésével* óhajtja meghatározni.

Helytelen pedig ez a beállítás többféle szempontból. *Erdemben* abszolút helytelen, mert míg az elcsatolt erdők legnagyobb része a *Kárpátok* lejtőin terül el, ahol a nehéz terepviszonyok, gyér lakosság, távoleső ipari ipari üzemek, kedvezőtlen értékesítési lehetőségek *legnagyobb részét* csak extenzív gazdálkodást engedtek meg, addig a megszállás alá nem került nagyrészt előhegységi, dombvidéki és síksági erdőkben a kedvezőbb terepviszonyok, relatíve sűrűbb lakosság, közeli és nagyobb számú ipari üzemek, nagyobb kereslet, a *belterjes* erdőgazdaság kifejllesztését tették lehetővé. Míg a máramarosi havasokban volt olyan eset, hogy egy erdőmérnök kezelése alá 50.000 kat. holdat meghaladó erdőség tartozott, addig a meg nem szállott részeken nem egy esetben már 2000—3000 k. hold erdő belterjes kezelése teljes mértékben igénybe veszi egy erdőmérnök munkaerejét.

Emellett ne feledjük, a magyar emberek — legfőképpen a magyar törvényhozók — egyik súlyos mulasztását.

Míg a megszállott részeken úgy kulturális, szociális, mint gazdasági téren a multban nagy beruházásokat létesítettünk, addig a Nagy Magyar Alföldről és a színmagyar vidékekről rendszerint megfeledeztünk.

Hibásak voltunk ebben valamennyien, de az utóbbi évek eseményeiből okulva, kormányzatunk a meg nem szállott részek pusztuló erdőségeinek helyreállítására és a teljesen elhanyagolt alföldi erdőtelepítések szorgalmazására feködt rá.

Itt óriási munkatöbblet szakadt a magyar erdőmérnöki kar nyakába.

Tudvalévő továbbá, hogy az erdőmérnöki szolgálat k t irány .

Az egyik a közvetlen produktív munkát létesítő gazdálkodó és műszaki szolgálat, a másik a nem egy honpolgár szemében improduktívnek látszó, messze kihatásai-ban azonban közgazdasági szempontból éppen olyan produktív erdészeti közigazgatási funkció.

Egészen természetes, hogy ez utóbbi szervezetnek teendői és feladatai szintén többszöröseket itt az intenzív gazdálkodásra berendezett erdőségek közepette, mint az extenzív kezelésű határmenti erdőségekben, nem számítva azt, hogy a központi irányítás aránytalanul súlyosabban terheli a megmaradt országrész erdőségeit.

Összefoglalva tehát a fentieket:

1. a meg nem szállott részeken aránylagosan *sokszorososan* több erdőmérnökre van szükség;
2. a múlt idők mulasztásainak pótlása új erőket igényel;
3. az erdészeti közigazgatási teendők itt aránylagosan nagyobb mérvűek;
4. a központi irányítás kedvezőtlenebbül terheli a visszamaradt országrészt.

Mindezek után egészen világos, hogy az elvégzendő feladatokat és munkamennyiséget tekintve, a manapság megállapított 222-es létszám relative sokkal csekélyebb munkaerőt reprezentál, mint az érintetlen Magyarország 880-as létszáma.

Súlyosítja a helyzetet az erdészeti közigazgatás helytelen reformja — aminek hátrányos következményeit máris érezzük.

Nincs tehát nekünk semmi takargatni valónk.

Számoljunk le egyszer már nyíltan a létszámapasztásnak ezzel a brutális módjával.

Amikor tehát valaki — és sajnos, sokan vannak ilyen valakik, — csupán a rideg statisztikai adatokat veszi elő, s csupán számszerű összehasonlítást tesz Magyarország sértetlen és csonkított erdőségeinek kezelését, irányítását vezető erdőmérnöki kar számaránya között, az nemcsak teljesen hamis nyomon jár, de egyben módfelett igazságtalan is.

Igazságtalan, mert nincs ebben az országban még egy olyan sorsüldözött szak, mint az erdőmérnöki kar.

Tessék elképzelni, milyen elkeseredést vált ki az erdőmérnöki karban egy ilyen meggondolatlanul odavetett derűtiséget okozó szó, amikor a legnagyobbbrészt nemzetiségi vidékeken megbecsülhetetlen hazafias szolgálatokat tevő tisztikar jelentékeny része, helytelen kormányintézkedések, kapkodások folytán otthagyja mindenét, vagyonát, egzisztenciáját, idejön nyomorogni, itt türelemmel vár öt vagy hat évig, míg végre egy véglegesnek hitt létszámrendezés után megállapítani véli, hogy még csak a kezdet kezdetén van , s az első szerény kilátásra előáll egy tekintélynek ismert törvényhozó, aki semmitsem mondó, statisztikai adatok helytelen felsorolásával akarja létalapjukat ismételten megnyírni, aki ezt a sovány kis eredményt — nyilván, hogy a kontraszt annál élesebb legyen, — önhatalmulag közel 100 százalékkal kedvezőtlenebb színben tünteti fel.

Mert mi történt:

Hosszú évek után a kormányzó kinevezett 7 (*de nem 13*) miniszteri tanácsost. Ezek közül egy már $3\frac{1}{2}$ éve, egy pedig 2 éve várt, mint cím- és jelleges, a valóságos kinevezésre.

A kinevezettek közül háromnak már 35 évi, négynek pedig 30—32 évi szolgálati ideje van.

A kinevezettek között van 3 minisztériumbeli osztályvezető (a negyediknek eddig még nem jutott állás), 2 erdőigazgatósági főnök és 2 miniszteri főtisztviselő.

Ezzel szemben a jogi végzettséggel bíró fogalmazói karnál 20—25 évi szolgálattal jutnak be az V. fizetési osztályba, amely fizetési osztályt az összlétszám 12 százaléka elérheti.

Nálunk, bepanaszolt erdőmérnököknél 3.6 százalék érheti el ezt a fokot, akkor is csak szolgálatának legvégén.

Beláthatja tehát a t. képviselő úr, hogy véletlenül rossz példára hivatkozott, hogy a 7-es és 13-as számnak felcsereklésével sokkal mélyebb nyomokat hagyott az állami erdészeti tisztviselők lelkében, mint gondolta vagy akarta.

Mi is tisztában vagyunk a köteles takarékoság fogalmával s e tekintetben önmagunknak szigorú bírái vagyunk, de viszont látjuk, hogy az a ténykedés, ami itt történik, minden számszerű siker mellett sem valódi eredmény. Nem veszik észre, hogy egyidejűleg a magyar hazának ma is legértékesebb, nyomoruságában is leg-hazafiasabb emberanyagával, általában az egész magyar tisztviselőosztály munkaerejével *hihetetlen pazarlást visznek véghez!* Nem törődnek azzal, hogy ez a fölösnek látszó munkaerő valamiképen mégis csak felhasználtassék, áldozatok árán is konzerváltassék, nem ügyelnek arra, hogy eljön még az idő, amikor minderre szükség lesz, de már akkor késő is lesz.

Tehát *még akkor is*, ha kézzelfogható alapja sem volna az alkalmaztatás lehetőségének, kapva kapni kellene ilyen értékes társadalmi réteg megmentésén, nem pedig unosuntalan szűrni, vágni azért, mert a mi államháztartási berendezésünk mellett, törvényhozóink hibájából, akaratuk ellenére, bürokrátáknak lenni kényszerültek.

Végeredményben — egyénileg nem jól esik nekem, hogy mindezeket éppen én voltam kénytelen elmondani. Különösen azért nem, mert amilyen kemény és lényegében igen helytálló harcot folytatott *Gaál* Gaszton képviselő annak idején az új erdészeti törvényekben túltengő bürokratizmus ellen a nemzetgyűlési tárgyalások alkalmával, éppen olyan küzdelmet folytattam jó magam is ez ellen a mi szerény körünkben.

Egy ilyen erőteljes egyéniséget ezen botlása után sem vádolni, hanem meggyőzni és megnyerni szeretnék a számunkra, de ha másképp nem lehet — igazunk tudatában — vértézetten állunk a harcra is.

II.

A vadászlapok hasábjain évek óta vita folyik a vadászati felügyelőségek felállításának, helyesebben a vadászati közigazgatás kérdésének rendezéséről.

Iapunk szűk terjedelme nem engedi meg, hogy ehhez a

kérdéshez a megkívánható részletességgel szóljunk hozzá, mindamellett megszólalásra késztet az a körülmény, hogy a vadászati szakképesítéssel kapcsolatban pergőtűzbe került erdőmérnöki szakunk is.

Igen szomorú jelenség ez miránk nézve, mert most látjuk, hogy erdészeti kormányzatunk milyen végtelen nagy mulasztást követett el akkor, amikor a vadászati ügyek legfőbb intézését az erdészeti ügyek intézésétől különválasztani engedte.

Nem tudom elképzelni, hogy általánosságban az erdőgazdaság és az erdőben folytatott vadgazdaság élesen különválasztassék egymástól. A két gazdaság teljes mértékben nemcsak hogy összefér, hanem kölcsönösen növeli egymás értékét, ha az arány középúton haladunk.

Igen tekintélyes mellékhaszonvételi jövedelem származik a vadgazdaságból, ha a vadállományt a normális mértéken felül nem tenyésztjük, viszont a vadgazdaság élőtőkéje sokat veszít értékéből (degenerálódik), ha túltenyésztjük s ugyanekkor az erdő tőkéjét is tönkreteszi.

Tehát szoros összefüggés van a helyes erdő- és vadgazdaság között, azonban kétségtelen az is, hogy vadgazdaságot a mai viszonyok között az elsőbrendű és nagyobb értékű életszükségleti cikket termelő és egyéb kihatásaiban és jelentősebb tényezőként szereplő erdőgazdaság érdekeinek *általánosságban* alá kell rendelni, helyesebben mondva a két gazdasági ág egyensúlyát — minden hatalmi törekvés kizárásával — az erdőgazdaság vitális érdekeinek szem előtt tartásával kell szabályozni oly módon, hogy e mellett az egészséges vadgazdaság érdekei se szenvedjenek. Kivételek előfordulhatnak, ezek azonban itt nem jöhetnek figyelembe.

Ha már most a vadgazdaság az erdőgazdálkodásnak mintegy kiegészítő része, hogy képzelhető az el az *erdőgazdasági érdekek sérelme* nélkül, hogy a vadgazdaság mint teljesen önálló gazdasági ág különválasztassék és örökösen hadilátalon állva az erdőgazdasággal, ekként irányíttassék.

A gyakorlati életben sem látjuk ezt máshol, mint igen

kivételes esetben egy-két fentartott birtokon, ahol koronás fők szórakozására úgyszólván kizárólag a vadgazdaság dominál.

Ilyen körülmények között nemde természetes és kézenfekvő az, hogy a vadgazdaságban is kiképzett és a vadgazdaság érdekeit is respektálni köteles erdészeti személyzet hivatott a vadgazdaságot is irányítani.

Ezt követelik: a józan ész, az erdőgazdaság és a vadgazdaság érdekei, valamint a pénzügyi szempontok is.

Ha már most a vadgazdaságok gazdasági irányításával így állunk, egészen természetes, hogy a vadászati közigazgatás ügyeit is minden vonatkozásban ugyanazokra a szervekre kell bízni, amelyek az erdészeti közigazgatást vannak hivatva ellátni.

Igen sajnálatos, hogy intéző köreink a múltban eziránt tanúsított inaktivitása következtében, a vadászati közigazgatás legfelsőbb intézése kicsúszott az erre hivatott erdészeti főosztály kezéből.

Lényegében majdnem valamennyi cikkíró az erdőfelügyelőséghez hasonló szervezet felállítására gondol (dr. *Pilaszanovich* Antal tervezete nagy vonásokban analog a régi erdészeti közigazgatás szervezetével), de nem veszi azt figyelembe, hogy egy ilyen különálló szervezetnek felállítása a fentebb előadottak szerint természetellenes s e mellett a legképtelenebb érdekösszeütközésekre szolgáltatna alapot, másfelől a mai anyagi helyzetünk mellett pénzügyileg abszolúte kivihetetlen.

Ebben a kérdésben tehát teljes mértékben igazat kell adnom *Dietl* Ágoston szaktársunknak, aki, hogy röviden mondjam, fején találta a szeget.

Ezúttal még csak röviden óhajtok hozzászólni ahhoz a néhány megjegyzéshez, amellyel a „Nimród“ vadászújság szerkesztősege *Dietl* Ágoston cikkének érdemi részét kísérte.

Ugyanis a „Nimród“ szerkesztőségének azt a megállapítását, hogy „a vadászati szaktudás nem privilégiuma az

erdésznek“, teljességgel osztjuk, azonban ez az állítás semmi-
ben nem dönti meg Dielt Ágostonnak azt a javaslatát,
hogy a vadászati ügyek intézését mégis *csak az erdészekre
lehet ma bízni.*

Ugyanis a szaktudás mellett a szaktudás igazolására,
vagyis szabályszerű *képesítésre* is van szükség, már pedig
ezt az igazolást Magyarországon főiskolai nivón kizárólag
a soproni erdőmérnöki főiskolán lehet ezidőszerint megsze-
rezni.

Ha tehát az állam, avagy társadalom e tekintetben kor-
látokat állít fel, amint hogy fel kell állítania, egészen ter-
mészetes az is, hogy zsinórmértékül ma csakis ezt a korlátot
állíthatja fel.

Végül még egy megjegyzést. Bizonyára módját fogja
ejteni az erdőmérnöki főiskola vadászattani tanszékének
tanára, hogy a „Nimród“ szerkesztőségét tájékoztassa
az erdőmérnöki főiskolán előadott vadászati tananyagról.
Nem vitatom, hogy ez ma elegendő-e vagy sem, de azt állí-
tom, hogy ilyen mértékben és módon a vadászattant Magyar-
országon sehol sem adják elő, ennélfogva teljesen illogikus
a t. szerkesztőségnek az a megjegyzése, hogy *„nem látja
semmi okát annak, hogy miért bírnának épp az erdészek
általában nagyobb vadászati szaktudással, mint a nem erdész-
vadászok?“*

Általában, ennek éppen az ellenkezőjét lehet csak állítani.

Abban azután valóban igaza van a t. szerkesztőségnek,
hogy erdészeink irodai munkával túl vannak terhelve.

Ezt a bűnlajstromot magam is megtoldom azzal, hogy
mai berendezkedésünk mellett nem mindenkor nyújtunk
elég módot és alkalmat ahhoz, hogy erdőmérnökeink a va-
dászati ismereteknél különösen szükséges gyakorlati tovább-
képzéshez vadászati szaktudásukat tovább fejleszthessék.

Czillinger János.

